

Sarajevo, 25.11.2019. godine

TJEDNI PREGLED KRETANJA NA GLOBALNIM FINACIJSKIM TRŽIŠTIMA
18.11.2019.- 22.11.2019.

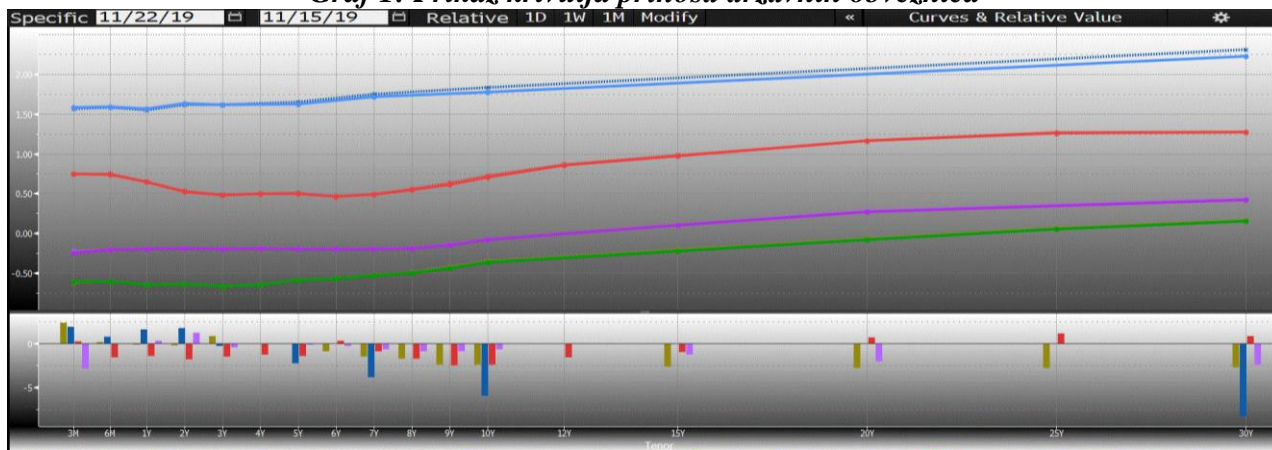
Tablica 1: Prikaz kretanja prinosa na državne obveznice

Prinosi	Eurozona				SAD				Velika Britanija				Japan			
	15.11.19		22.11.19		15.11.19		22.11.19		15.11.19		22.11.19		15.11.19		22.11.19	
2 godine	-0,63	-	-0,64	↘	1,61	-	1,63	↗	0,55	-	0,53	↘	-0,19	-	-0,18	↗
5 godina	-0,58	-	-0,59	↘	1,65	-	1,62	↘	0,51	-	0,50	↘	-0,19	-	-0,18	↗
10 godina	-0,33	-	-0,36	↘	1,83	-	1,77	↘	0,73	-	0,71	↘	-0,07	-	-0,07	→

Tablica 2: Prikaz kretanja prinosa na njemačke Bubillove

Dospijeće	Prinosi			
	15.11.19		22.11.19	
3 mjeseca	-0,580	-	-0,575	↗
6 mjeseci	-0,604	-	-0,602	↗
1 godina	-0,634	-	-0,635	↘

Graf 1: Prikaz krivulja prinosa državnih obveznica

Graf prikazuje krive prinosa Njemačke (zelena), SAD (plava), Velike Britanije (crvena) i Japana (ljubičasta) za razdoblja od 3 mjeseca do 30 godina na dane 15.11.2019. godine (pune linije) i 08.11.2019. godine (isprekidane linije). Na donjem dijelu grafa je prikazana razlika između vrijednosti odgovarajućih prinosa na navedene datume.

OECD je revidirao očekivanja ekonomskog rasta, te sada očekuje da će globalna ekonomija bilježiti najsporiji rast od financijske krize s obzirom na to da vlade prepuštaju središnjim bankama oživljavanje investicija. Prema ovim očekivanjima globalna ekonomija bi u ovoj i u narednoj godini mogla da bilježi rast od 2,9%, što je najniža stopa rasta u posljednjoj dekadi, i niža od rujanskih prognoza (3%). Za 2021. godinu predviđa se rast od 3%, ali samo ukoliko brojni rizici od trgovinskog rata do neočekivanog naglog usporenja ekonomskog rasta Kine budu obuzdani.

EUROZONA

Prinosi sigurnijih zemalja eurozone su tijekom proteklog tjedna zabilježili smanjenje koje je bilo nešto izraženije kod obveznica dužeg roka dospeljaća.

Prema prognozama OECD-a, očekivane stope GDP-a eurozone za tekuću, narednu i 2021. godinu iznose 1,2%, 1,1% i 1,2%, respektivno. Prognozirana stopa inflacije u narednoj godini iznosi 1,1%, dok se za 2021. godinu očekuje stopa od 1,4%.

Guverner Središnje banke Slovenije Vasle je izjavio da se ekonomski rast eurozone stabilizira, te da nedavni potezi ECB kojima se stimulira isti, funkcioniraju kako je i planirano. Vasle je istaknuo da podaci iz sektora industrije i trgovine ukazuju na to da se može nastaviti slabiji rast i u prvoj polovici naredne godine, kao i da su signali iz uslužnog sektora i tržišta rada bili pozitivniji. Također, Vasle je izjavio da je prostor ECB vezan za monetarnu politiku ograničen, što stavlja veći teret na kreatore monetarne politike, ali je istaknuo da ECB još uvijek ima prostora za djelovanje, ako to bude potrebno.

Predsjednica ECB Lagarde je izjavila da eurozona treba da jača domaću tražnju, čak i putem većih javnih investicija ukoliko želi da se odupre inozemnim slabostima. Lagarde je izjavila da odgovor leži u transformaciji druge svjetske ekonomije u otvorenu ekonomiju koja je sigurna u sebe – u ekonomiju koja u potpunosti koristi sve potencijale Europe za oslobađanje veće stope domaće potrošnje i dugročnog ekonomskog rasta. Pored toga, Lagarde je ponovila da ECB nastavlja da radi svoj dio posla, a to je da podržava ekonomiju i odgovara na buduće rizike, te nadzire „nuspojave“ ekspanzivne monetarne politike. Europska komisija je, kao što se i očekivalo, prilikom procjene plana proračuna za zemlje članice za 2020. godinu, pozvala Francusku, Italiju i Španjolsku da pokrenu procese fiskalne konsolidacije zbog rizika da prekrše pravila potrošnje. U jesenjim prognozama Europska komisija je projektovala ekspanzivniji fiskalni stav za 2020. godinu, što bi iznosilo oko 0,2% GDP-a. Labavija politika u Njemačkoj, Italiji i Nizozemskoj je vodila povećanju strukturnog deficita u ukupnoj regiji, dok je politika uglavnom bila neutralna u Francuskoj i Španjolskoj.

Tablica 3: Kretanje ekonomskih pokazatelja za eurozonu

Red.br.	Ekonomski pokazatelji	Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodno razdoblje
1.	Građevinski sektor (G/G) RUJAN	-	-0,7%	0,8%
2.	PMI prerađivački sektor P STUDENI	46,4	46,6	45,9
3.	PMI uslužni sektor P STUDENI	52,4	51,5	52,2
4.	Povjerenje prerađivačkog sektora (Francuska) STUDENI	100	100	99
5.	GDP (Q/Q) F (Njemačka) III TROMJESEČJE	0,1%	0,1%	0,1%
6.	Stopa nezaposlenosti (Nizozemska) LISTOPAD	3,5%	3,5%	3,5%
7.	Osobna potrošnja (Nizozemska) (G/G) RUJAN	-	2,2%	1,3%

SAD

Proteklog tjedna na financijskom tržištu SAD je preovladavao pesimizam o pitanju trgovinskih pregovora između SAD i Kine, nakon izjava predsjednika Trumpa da će doći do eskalacije trgovinskog rata s Kinom, te da će povećati tarife na kineski uvoz ukoliko sporazum ne bude postignut u skorije vrijeme. Pored toga, prošlog tjedna je objavljen i zapisnik s listopadske sjednice FOMC-a, koji je pokazao da su stavovi kreatora monetarne politike promijenjeni u odnosu na rujansku sjednicu, te da su ekonomski izgledi ocijenjeni pozitivnijim u odnosu na prošli sastanak. Većina članova je ocijenila politiku kao dobro kalibriranu, iako su njihove procjene prognozirale nešto niži rast GDP-a, a izgledi za inflaciju su i dalje ispod ciljane razine od 2% do konca 2022. godine. Istodobno, u zapisniku se navodi da je potrošnja kućanstava ocijenjena kao snažna, dok su poslovne investicije i izvoz i dalje slabi, iako su trgovinske tenzije ublažene u odnosu na prethodni sastanak. Zvaničnici Feda su počeli da razmatraju do kada treba voditi kampanju smanjenja referentne kamatne stope, iako su dogovorili smanjenje kao odgovor na rastuće rizike koji utječu na ekonomiju SAD.

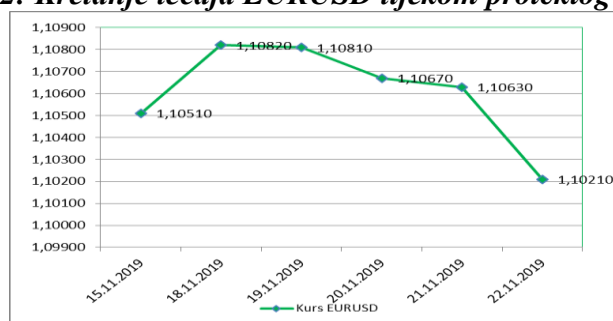
OECD prognoze navode očekivanu razinu rasta stope GDP-a SAD za tekuću, narednu i 2021. godinu od 2,3%, 2% i 2%, respektivno. Prognozirana stopa inflacije u narednoj i u 2021. godini iznosi 2,1%.

Tablica 4: Kretanje ekonomskih pokazatelja za SAD

	Ekonomski pokazatelji		Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodno razdoblje
1.	Vodeći indeks	LISTOPAD	-0,1%	-0,1%	-0,2%
2.	Zahtjevi za hipotekarne kredite	15. STUDENOGA	-	-2,2%	9,6%
3.	Inicijalni zahtjevi nezaposlenih za pomoć	16. STUDENOGA	218.000	227.000	227.000
4.	Bloomberg indeks potrošačkog povjerenja	17. STUDENOGA	-	59,1	58,0
5.	Indeks započelih kuća (M/M)	LISTOPAD	5,1%	3,8%	-7,9%
6.	Indeks građevinskih dozvola (M/M)	LISTOPAD	-0,4%	5,0%	-2,4%
7.	Indeks povjerenja prerađ. sektora Fed iz Filadelfije	STUDENI	6,0	10,4	5,6
8.	Indeks povjerenja prerađ. sektora Fed iz Kansas S.	STUDENI	-2	-3	-3
9.	PMI indeks prerađivačkog sektora P	STUDENI	51,4	52,2	51,3
10.	PMI indeks uslužnog sektora P	STUDENI	51,0	51,6	50,6

USD je aprecirao u odnosu na EUR, te je tečaj EURUSD zabilježio pad s razine od 1,1051 na razinu od 1,1021.

Graf 2: Kretanje tečaja EURUSD tijekom proteklog tjedna

VELIKA BRITANIJA

Ekonomski pokazatelji koji su tijekom prošlog tjedna objavljeni za Veliku Britaniju ukazuju na to da ekonomija slabi pod utjecajem neizvjesnosti oko Brexita i predstojećih općih izbora. Cijene nekretnina bilježe smanjenje, dok je Rightmove objavio da na tržištu postoji 14,9% manje nekretnina ponuđenih na prodaju u posljednja četiri tjedna zaključno sa 9. studenoga, u usporedbi s istim razdobljem prethodne godine. To je najveći godišnji pad od kolovoza 2009. godine, koji je uslijedio odmah nakon globalne financijske krize. Preliminarni podaci o prerađivačkom i uslužnom sektoru tijekom studenoga su također ukazali na slabljenje ekonomije. Poslovni je sektor u Velikoj Britaniji tijekom ovog mjeseca zabilježio najveće smanjenje od sredine 2016. godine, na što je utjecalo jačanje neizvjesnosti oko Brexita potaknuto približavanjem predstojećih općih izbora.

Velika Britanija je tijekom prošlog mjeseca zabilježila mnogo veći proračunski deficit nego što se očekivalo, što ukazuje na povećano zaduživanje Vlade, čak i prije nego su političari imali šansu da uključe trošak općih izbora u prosincu.

Pojedine fondacije koje su usmjerene na pružanje informacija i savjeta o pojedinim specifičnim problemima očekuju da će javna potrošnja zabilježiti najveći udio od 1970-ih bez obzira na to tko pobijedi na predstojećim izborima.

OECD prognoze navode očekivanu razinu rasta stope GDP-a UK za tekuću, narednu i 2021. godinu od 1,2%, 1% i 1,2%, respektivno. Prognozirana stopa inflacije u narednoj i u 2021. godini iznosi 2% i 1,8%, respektivno.

Premijer Johnson je istaknuo da će odložiti dalje smanjenje poreza na dobit kompanija, te je biračima priopćio da će umjesto toga novac ubrizgati u usluge poput zdravstva, foksirajući se na središnje probleme općih izbora 12. prosinca.

Tablica 5: Kretanje ekonomskih pokazatelja za UK

Red. br.	Ekonomski pokazatelji		Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodno razdoblje
1.	Rightmove cijene kuća (G/G)	STUDENI	-	-1,3%	0,6%
2.	CBI porudžbine prerađivačkog sektora	STUDENI	-30	-26	-37
3.	Pozajmice javnog sektora (u mlrd GBP)	LISTOPAD	8,6	10,5	7,3
4.	PMI prerađivački sektor P	STUDENI	48,9	48,3	49,6
5.	PMI uslužni sektor P	STUDENI	50,1	48,6	50,0

Tijekom proteklog tjedna GBP je deprecirala u odnosu na EUR i u odnosu na USD. Tečaj EURGBP je zabilježio rast s razine od 0,85667 na razinu od 0,85894, dok je tečaj GBPUSD smanjen s razine od 1,2897 na razinu od 1,2834.

JAPAN

Prošlog tjedna je objavljena vijest da kreatori monetarne politike BoJ razmatraju emitiranje državnih obveznica s dospeljećem od 50 godina kao dugoročno sredstvo limitiranja ultradugih kamatnih stopa. Nije poznato hoće li obujam trgovine ovim obveznicama biti veliki s obzirom na to da bi investitori mogli pretrpjeti značajne gubitke u slučaju naglog rasta prinosa. U međuvremenu, guverner BoJ Kuroda je izjavio da BoJ provodi istraživanje o digitalnim valutama, te je istaknuo da će možda biti potrebno spajanje ili povezivanje regionalnih banaka s nefinancijskim kompanijama kako bi povećale profitabilnost.

Prema OECD prognozama, objavljenim prošlog tjedna, očekuje se da će stopa rasta GDP-a u Japanu u narednoj godini iznositi 0,6%, a u 2021. godini 0,7%. Prognozirana stopa inflacije za narednu godinu iznosi 1,1%, dok se za 2021. godinu očekuje stopa od 1,2%.

Tablica 6: Kretanje ekonomskih pokazatelja za Japan

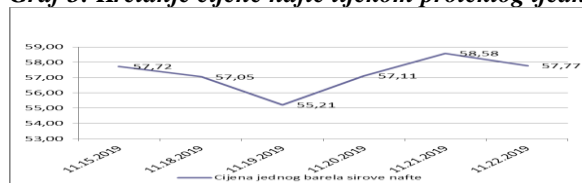
Red. br.	Ekonomski pokazatelji		Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodno razdoblje
1.	Trgovinska bilanca (u mlrd JPY)	LISTOPAD	229,3	17,3	-124,8
2.	Izvoz (G/G)	LISTOPAD	-7,5%	-9,2%	-5,2%
3.	Uvoz (G/G)	LISTOPAD	-15,2%	-14,8%	-1,5%
4.	Stopa inflacije (G/G)	LISTOPAD	0,3%	0,2%	0,2%
5.	PMI indeks prerađivačkog sektora P	STUDENI	-	48,6	48,4
6.	PMI indeks uslužnog sektora P	STUDENI	-	50,4	49,7
7.	Indeks ukupnih industrijs. aktivnosti (M/M)	RUJAN	1,5%	1,5%	0,0%
8.	Porudžbine strojnih alata (G/G) F	LISTOPAD	-	-37,4%	-35,5%

JPY je tijekom proteklog tjedna aprecirao u odnosu na EUR, te je tečaj EURJPY zabilježio pad s razine od 120,38 na razinu od 120,21. JPY je aprecirao u odnosu na USD, te je tečaj USDJPY zabilježio pad s razine od 109,26 na razinu od 108,80.

NAFTA I ZLATO

Na otvaranju njujorške burze u ponedjeljak cijena jednog barela sirove nafte je iznosila 57,72 USD (52,23 EUR). Tijekom proteklog tjedna cijena nafte je i dalje bila pod snažnim utjecajima trgovinskih pregovora između Kine i SAD. Početkom tjedna cijena ovog energenta je smanjena nakon što su se pojavile vijesti da su kineski zvaničnici izrazili pesimizam o pitanju postizanja trgovinskih pregovora u bliskoj budućnosti. CNBC je citirao izvor iz Kine koji je istaknuo da Peking nije voljan da čini bilo kakve ustupke u pregovorima u skorijem razdoblju, te da preferiraju da čekaju i sagledaju kako se odvija proceduru impičmenta (mogućnosti opoziva zbog zloupotrebe položaja) protiv predsjednika SAD Trumpa. Narednog dana cijena je nastavila da se smanjuje nakon što je predsjednik Rusije Putin izjavio da ta zemlja ne strahuje da bude najveći proizvođač nafte, te da će Rusija nastaviti da surađuje s OPEC-om u pravcu balansiranja tržišta. Pored toga, Putin je dodao i da je obujam proizvodnje nafte u SAD dostigao svoje limite. Iz EIA je priopćeno da su američke zalihe sirove nafte u prethodnom tjednu smanjenje za 2,3 milijuna barela, što je najveće smanjenje u posljednja tri mjeseca, a što je dalo poticaj rastu cijene nafte. Koncem tjedna cijena nafte je povećana i održavala se blizu najveće razine u posljednja dva mjeseca nakon što je Kina signalizirala ponovnu spremnost na rješavanje trgovinskog rata sa SAD. Tržište je sada u iščekivanju sastanka OPEC-a, koji se održava za manje od dva tjedna, a na kojem bi se moglo raspravljati o daljem smanjenju obujma proizvodnje nafte. Iako je u petak cijena nafte na zatvaranju smanjena, na tjednoj razini zabilježila je rast. Ovo je treći uzastopni tjedan kako cijena ovog energenta bilježi rast na tjednoj razini. Na zatvaranju tržišta, u petak cijena nafte je iznosila USD 57,77 (EUR 52,42).

Graf 3: Kretanje cijene nafte tijekom proteklog tjedna

Pripremili:
Služba Front Office
Odjeljenje za bankarstvo

Odricanje od odgovornosti (Disclaimer)

Navedeni pregled kretanja je utemeljen na eksternim izvorima i ne sadrži bilo kakve komentare, procjene i stavove CBBiH. Centralna banka ne može garantirati njihovu točnost i ne snosi odgovornost za izravnu ili neizravnu štetu koja može nastupiti kao posljedica korištenja ili nemogućnosti korištenja informacija, materijala ili sadržaja, ili za posljedice odluka donesenih na temelju njih.

Na otvaranju londonske burze metala u ponedjeljak cijena jedne fine unce zlata je iznosila 1.468,21 USD (1.328,58 EUR). Cijena zlata je tijekom proteklog tjedna, kao i cijena nafte, bila pod utjecajima očekivanja vezano za trgovinske pregovore između Kine i SAD. Neizvjesnosti oko ovih pregovora, kao i iščekivanje zapisnika FOMC-a utjecali su na rast cijene zlata početkom tjedna. Dok su početkom tjedna neizvjesnosti i iščekivanja utjecali na rast cijene ovog plemenitog metala, od srijede preovladavaju pozitivniji tonovi koji su utjecali na pad ove cijene.

Koncem proteklog tjedna predsjednik Kine Xi Jinping je izjavio da Kina aktivno radi na tome da ne ulazi u trgovinski rat. On je istaknuo da Kina nije ta koja je inicirala trgovinski rat i to nije nešto što Kina želi. Predsjednici SAD i Kine su izrazili želju da se okonča prva faza trgovinskih pregovora. Ipak, Reuters je prenio vijest da bi se potpisivanje prve faze ovog sporazuma moglo odgoditi do naredne godine. Pored trgovinskog spora, Peking je optužio SAD da se miješa u unutarnje poslove Kine, u smislu protesta u Hong Kongu, dok je američki Kongres usvojio dva prijedloga zakona koji podržavaju proteste u Hong Kongu. Reuters je, također, ukazao da druga faza trgovinskih pregovora sada izgleda manje vjerojatna s obzirom na to da postoje teškoće u postizanju i preliminarnog sporazuma. S druge strane, predsjednik SAD Trump je u petak izjavio da je sporazum s Kinom „potencijalno vrlo blizu“, prije nego je napomenuo da je „pitanje da li ja to želim ili ne“.

Investitori u zlato su ovakve vijesti ipak protumačili kao pozitivne za postizanje sporazuma, te su smanjili investicije u zlato, što je i vodilo smanjenju cijene zlata koncem tjedna. Na zatvaranju tržišta, u petak, cijena jedne fine unce zlata je iznosila 1.461,93 USD (1.326,49 EUR).

Graf 4: Kretanje cijene zlata tijekom proteklog tjedna

